

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**
Jilská 1, Praha 1
Tel.: +420 286 840 129
E-mail: jan.cervenka@soc.cas.cz

Česká veřejnost o tzv. Islámském státu – červen 2015

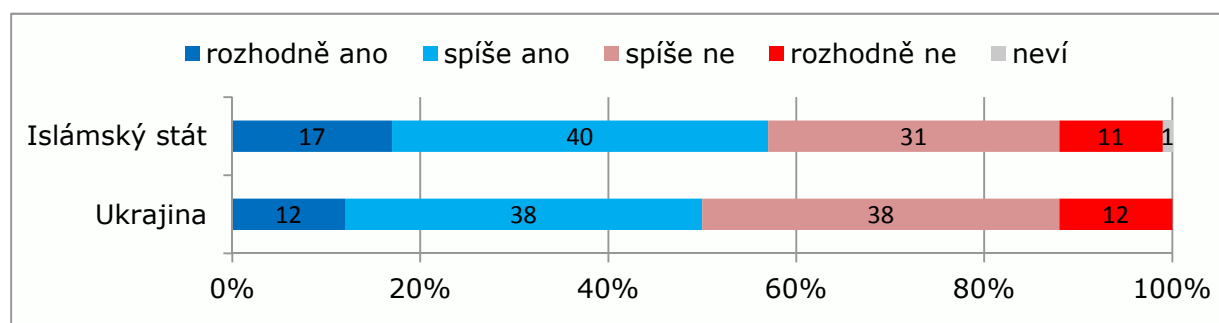
Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost, v15-06</i>
Realizátor:	<i>CVVM, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
Projekt:	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
Termín terénního šetření:	<i>8. – 15. 6. 2015</i>
Výběr respondentů:	<i>Kvótní výběr</i>
Kvóty:	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr:	<i>Český statistický úřad</i>
Reprezentativita:	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Počet dotázaných:	<i>1022</i>
Počet tazatelů:	<i>238</i>
Metoda sběru dat:	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem – kombinace rozhovorů PAPI a CAPI</i>
Výzkumný nástroj:	<i>Standardizovaný dotazník</i>
Otázky:	<i>PM.194, PM.196</i>
Zveřejněno dne:	<i>20. července 2015</i>
Zpracoval:	<i>Jan Červenka</i>

V červnu letošního roku zařadilo Centrum pro výzkum veřejného mínění SOÚ AV ČR, v.v.i., do svého pravidelného výzkumu několik otázek týkajících se tzv. Islámského státu. Konkrétně šetření zjišťovalo, zda se lidé zajímají o vývoj situace v souvislosti s jeho aktivitami a zda považují tzv. Islámský stát za bezpečnostní hrozbu pro Českou republiku, Evropu a mír ve světě. Položené otázky byly přitom zformulovány tak, aby výsledky odpovědí týkající se tzv. Islámského státu bylo možno srovnat s odpověďmi na analogické otázky v souvislosti s vývojem situace na Ukrajině.

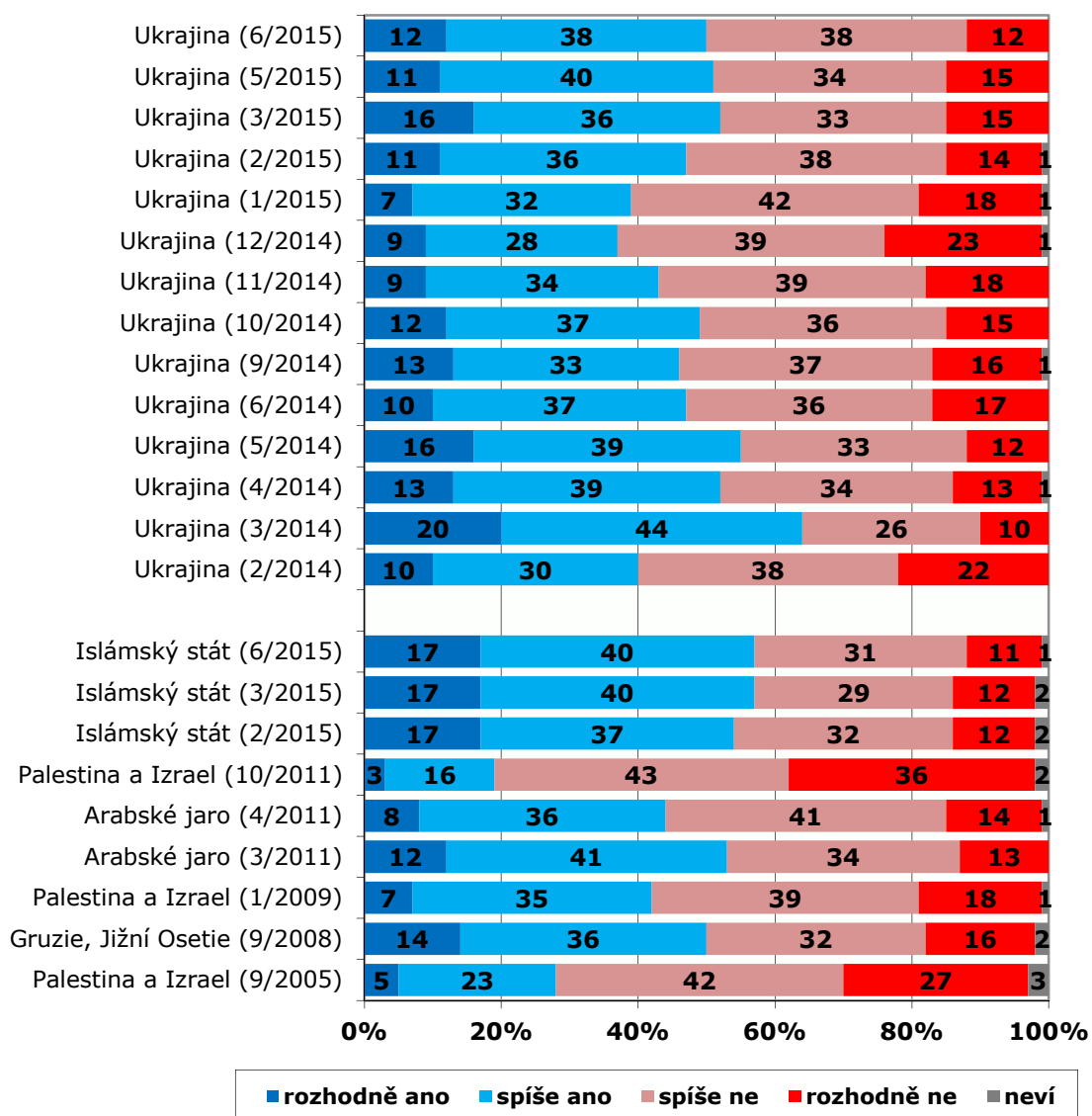
První otázka zjišťovala úroveň zájmu české veřejnosti o vývoj situace v souvislosti s aktivitami tzv. Islámského státu, přičemž v šetření figurovala i otázka zjišťující podobným způsobem zájem o vývoj situace na Ukrajině. Výsledky zachycuje graf 1.

Graf 1: Zájem o vývoj situace – tzv. Islámský stát¹ a Ukrajina² (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 8. – 15. 6. 2015, 1022 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Graf 2: Srovnání zájmu o dění u vybraných událostí (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

¹ Znění otázky: „Zajímáte se o vývoj situace v souvislosti s aktivitami tzv. Islámského státu? Rozhodně ano, spíše ano, spíše ne, rozhodně ne.“

² Znění otázky: „Zajímáte se o vývoj situace na Ukrajině? Rozhodně ano, spíše ano, spíše ne, rozhodně ne.“

Jak ukazují výsledky v grafu 1, o vývoj situace v souvislosti s tzv. Islámským státem se v současnosti zajímá podle vlastního vyjádření bezmála třípětinová většina (57 %) občanů ČR, když na položenou otázku 17 % odpovědělo „rozhodně ano“ a dalších 40 % „spíše ano“. Více než dvě pětiny (42 %) dotázaných se naopak o vývoj situace v souvislosti s tzv. Islámským státem nezajímají, v tom 31 % „spíše ne“ a 11 % „rozhodně ne“. Zbývající 1 % na otázku odpovědělo, že neví.

Porovnáme-li deklarovaný zájem o vývoj situace v souvislosti s tzv. Islámským státem s deklarovaným zájmem o vývoj situace na Ukrajině zjišťovaným v tomtéž výzkumu u stejného souboru dotázaných, vidíme, že zájem ve spojení s tzv. Islámským státem je poněkud vyšší (o 5 procentních bodů), naopak deklarovaný nezájem byl o 8 procentních bodů nižší. Tady je ovšem třeba připomenout, že zájem o vývoj situace na Ukrajině v čase zaznamenává změny, přičemž především v první polovině loňského roku byl deklarovaný zájem o vývoj situace na Ukrajině vyšší než v současnosti a zejména v březnovém výzkumu z roku 2014 byl zřetelně vyšší než aktuálně deklarovaný zájem o vývoj situace v souvislosti s aktivitami tzv. Islámského státu (viz graf 2).

Z údajů zachycených v grafu 2 zároveň plyne, že zájem o vývoj situace v souvislosti s aktivitami tzv. Islámského státu vesměs převyšuje zájem o dění v jiných oblastech, který výzkumy CVVM zkoumaly v minulosti. Aktuálnímu výsledku v případě tzv. Islámského státu se blíží pouze zájem zjišťovaný v souvislosti s událostmi tzv. arabského jara v březnu 2011, kdy šlo o novou, mediálně výraznou událost, a zájem o dění v souvislosti s rusko-gruzínským konfliktem okolo Jižní Osetie v září 2008. Porovnáme-li aktuální zájem o vývoj situace v souvislosti s aktivitami tzv. Islámského státu se situací zaznamenanou v březnu a v únoru 2015, vidíme, že se statisticky významně nezměnil.

Z podrobnější analýzy vyplývá, že mezi zájmem o vývoj situace v souvislosti s aktivitami tzv. Islámského státu a zájmem o vývoj situace na Ukrajině existuje poměrně silná korelace³ a obojí vykazuje podobné sociodemografické diference. Více se o aktivity tzv. Islámského státu a podobně tak i o dění na Ukrajině zajímají muži než ženy a zájem sílí s rostoucím věkem, zvyšujícím se vzděláním a především s rostoucím zájmem o politiku.

Následující otázka zjišťovala, zda lidé považují tzv. Islámský stát za bezpečnostní hrozbu pro Českou republiku, Evropu a mír ve světě⁴, přičemž obdobná otázka byla zkoumána i v případě situace na Ukrajině⁵. Z výsledků šetření vyplývá (viz graf 3), že velká většina české veřejnosti vnímá aktivity tzv. Islámského státu jako hrozbu, a to zejména pro mír ve světě (86 % celkem, v tom 54 % „rozhodně ano“) a pro evropskou bezpečnost (84 % celkem, v tom 47 % „rozhodně ano“), ale v menší míře i pro bezpečnost České republiky (72 % celkem, v tom 35 % „rozhodně ano“). Ačkoli i v případě situace na Ukrajině se většina přiklání k tomu, že to je hrozbou pro evropskou bezpečnost (72 %, v tom 27 % „rozhodně ano“), mír ve světě (64 %, v tom 25 % „rozhodně ano“) i bezpečnost České republiky (64 %, v tom 24 % „rozhodně ano“), v porovnání s tzv. Islámským státem je zde pocit hrozby méně silný.

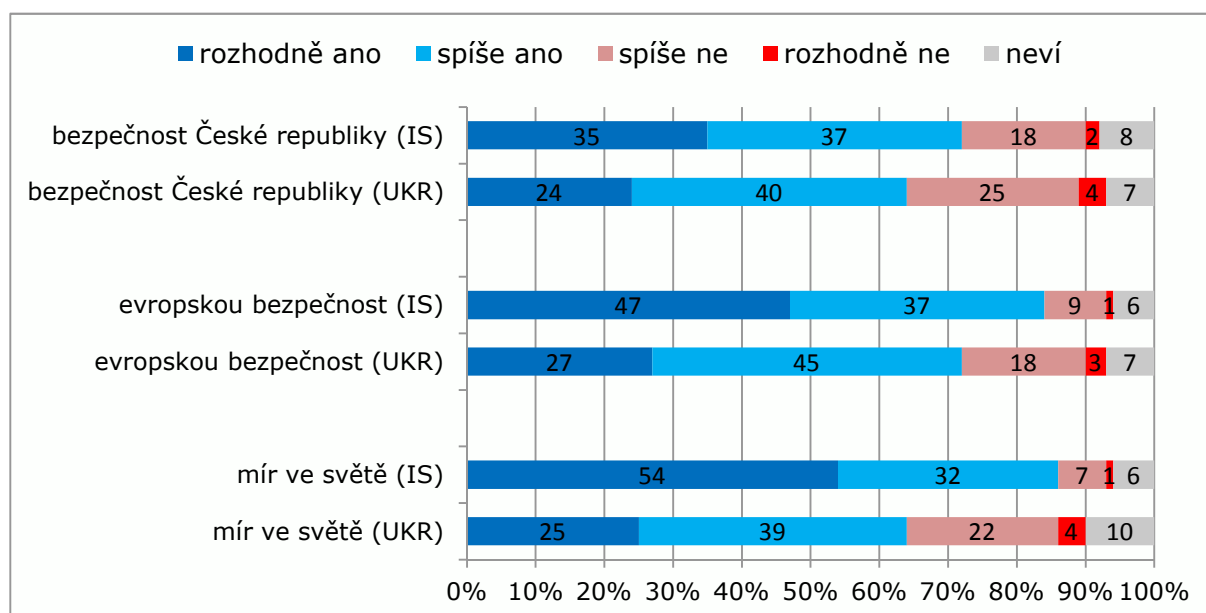
³ Spearmanův koeficient pořadové korelace dosahuje hodnoty 0,657.

⁴ Znění otázky: „Jsou nebo nejsou podle Vašeho názoru aktivity tzv. Islámského státu hrozbou pro a) bezpečnost České republiky, b) evropskou bezpečnost, c) mír ve světě?“ Možnosti odpovědí: rozhodně ano, spíše ano, spíše ne, rozhodně ne.

⁵ Znění otázky: „Je nebo není podle Vašeho názoru situace na Ukrajině hrozbou pro a) bezpečnost České republiky, b) evropskou bezpečnost, c) mír ve světě?“ Možnosti odpovědí: rozhodně ano, spíše ano, spíše ne, rozhodně ne.

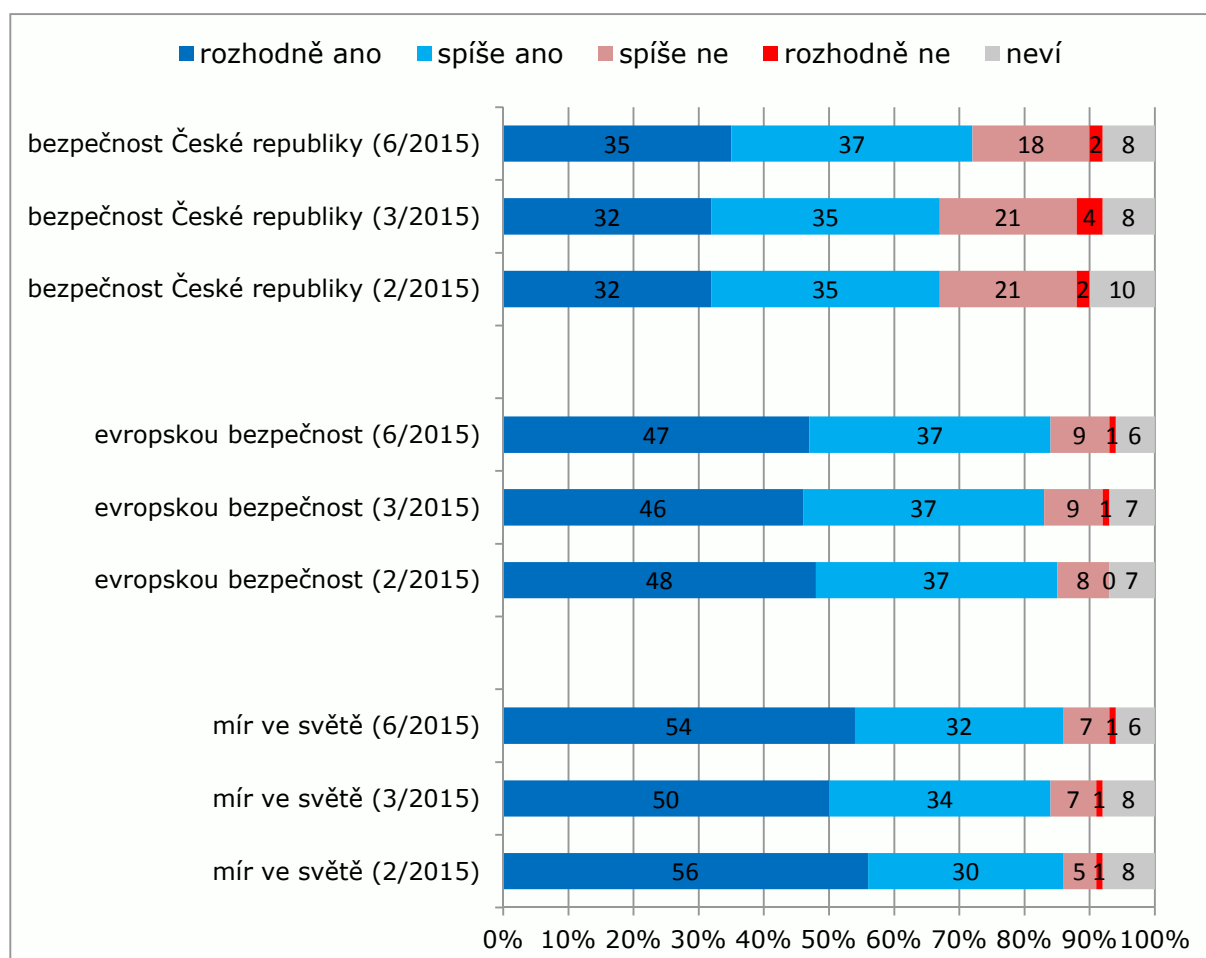

Graf 3: Jsou aktivity tzv. Islámského státu/situace na Ukrajině hrozbou pro... (%)

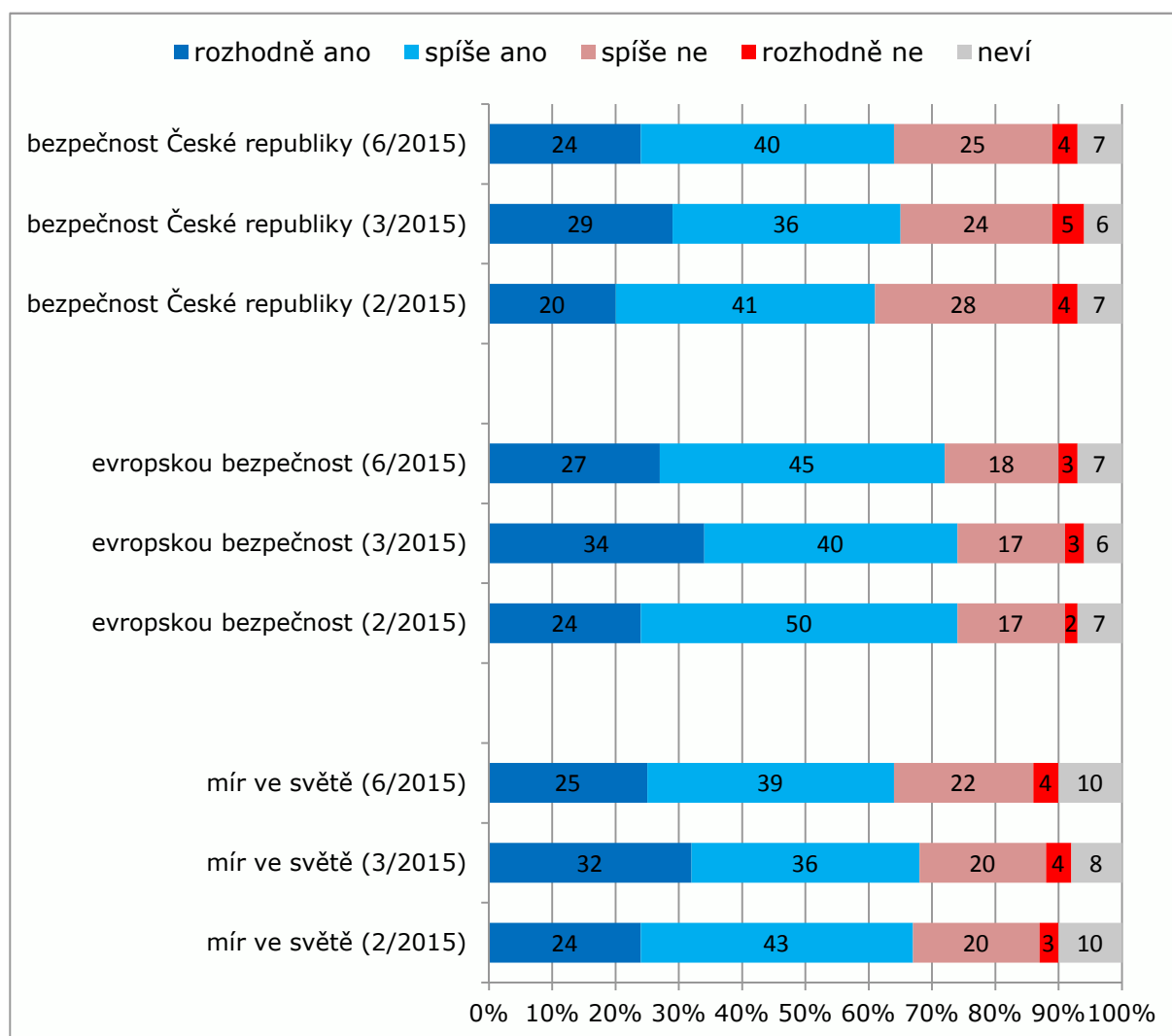
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 8. – 15. 6. 2015, 1022 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Graf 4a: Jsou aktivity tzv. Islámského státu hrozbou pro... (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Graf 4b: Je situace na Ukrajině hrozbou pro... (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Jak přitom vyplývá z údajů v grafu 4a, pohled na aktivity tzv. Islámského státu jako na hrozbu pro bezpečnost ČR doznal od posledního měření z března 2015 statisticky významný posun, když součet odpovědí „rozhodně ano“ a „spíše ano“ o pět procentních bodů vzrostl při shodně velkém poklesu podílu nesouhlasících. V případě hrozby pro evropskou bezpečnost a pro mír ve světě se celkový podíl souhlasu i nesouhlasu od posledního šetření významně nezměnil, i když v případě míru ve světě mírně stoupl podíl odpovědí „rozhodně ano“, který se tak vrátil na úroveň statisticky srovnatelnou s prvním podobným šetřením z února 2015. Naopak v případě situace na Ukrajině pocit ohrožení od letošního března poněkud poklesl, když u všech zkoumaných položek se zřetelně snížil podíl odpovědí „rozhodně ano“ (viz graf 4b).

Podrobnější analýza v postojích k otázce, zda tzv. Islámský stát je či není hrozbou, ukázala, že méně často jej za hrozbu obecně považují mladí lidé ve věku 15 až 19 let, naopak častěji jej za hrozbu pro bezpečnost ČR označují lidé od šedesáti let výše. Poněkud častěji tzv. Islámský stát za hrozbu pro bezpečnost ČR pokládají obyvatelé Čech, a to zejména na jejich severozápadě, oproti lidem z Moravy, zvláště pak z Jihomoravského kraje. Výraznější rozdíly v pohledu na danou otázku se objevují z hlediska zájmu o dané téma. Lidé, kteří o téma projeví silný zájem, obecně tzv. Islámský stát silněji vnímají jako hrozbu.

